

**Izvještaj o radu Savjeta za prava lica sa invaliditetom za period januar
2025. godine – decembar 2025. godine**

Izveštaj o radu Savjeta za prava lica sa invaliditetom za period januar 2025. godine – decembar 2025. godine

Na osnovu Poslovnika o radu Savjeta za prava lica sa invaliditetom, podnosimo Izveštaj o radu Savjeta za prava lica sa invaliditetom za period januar 2025. godine – decembar 2025. godine.

Vlada Crne Gore je Odlukom o Savjetu za prava lica sa invaliditetom („Službeni list CG“, broj 35/24 i 105/35), kao radno tijelo Vlade, utvrdila njegov sastav, djelokrug rada i druga pitanja od značaja za njegov rad.

Navedenom odlukom propisani su zadaci Savjeta, i to:

- 1) prati izvršavanje preuzetih obaveza Crne Gore koje proizilaze iz Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima lica sa invaliditetom i drugih međunarodnih dokumenata koji se odnose na zaštitu prava lica sa invaliditetom;
- 2) prati primjenu propisa koji se odnose na zaštitu prava lica sa invaliditetom i daje inicijative za njihove izmjene i usvajanje novih propisa;
- 3) prati implementaciju strategija koje se odnose na ostvarivanje prava lica sa invaliditetom, zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti;
- 4) podnosi Vladi inicijative, predloge, mišljenja i analize koje se odnose na ostvarivanje prava lica sa invaliditetom u Crnoj Gori;
- 5) unapređuje međuresorni i multidisciplinarni pristup u promociji, prevenciji i zaštiti prava lica sa invaliditetom;
- 6) unapređuje saradnju nevladinih organizacija, organa državne uprave, lokalne uprave i lokalne samouprave u procesu zaštite prava lica sa invaliditetom;

7) upoznaje javnost sa pravima lica sa invaliditetom i obavještava o stanju prava lica sa invaliditetom u Crnoj Gori;

8) razmatra i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava lica sa invaliditetom.

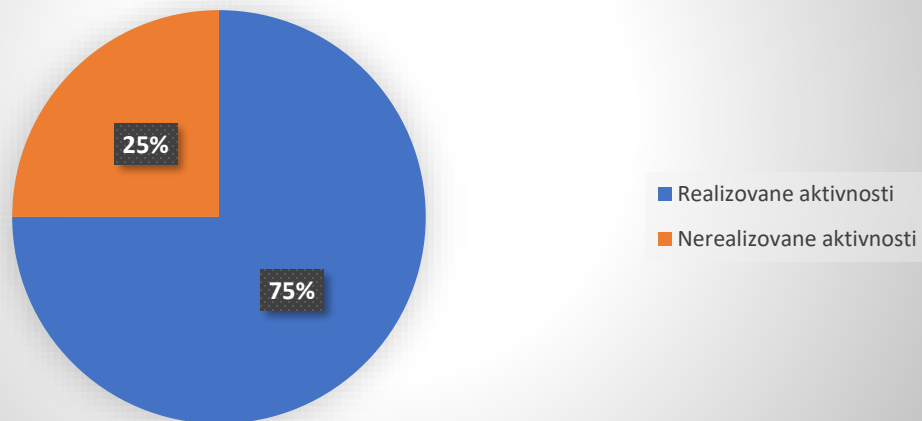
Rješenjem o imenovanju Savjeta za prava lica sa invaliditetom imenovani su predsjednik, potpredsjednik, članovi, sekretar i zamjenik sekretara Savjeta za prava lica sa invaliditetom u skladu sa Odlukom o Savjetu za prava lica sa invaliditetom.

Savjet za prava lica sa invaliditetom konstituisan je u aprilu 2024. godine, a prva sjednica održana je 19. jula 2024. Nakon rekonstrukcije 44. Vlade, izmijenjena je Odluka o obrazovanju Savjeta i proširen njegov sastav (Sl. list CG 105/24).

Rezultati stepena realizacije planiranih aktivnosti u skladu sa utvrđenim Programom rada, ukazuju na to da su se u izvještajnom periodu aktivnosti realizovale planiranom dinamikom.

Od ukupno dvanaest aktivnosti koliko je planirano da bude realizovano u 2025. godini realizovano je devet aktivnosti što čini 75% ukupno planiranih aktivnosti, dok tri aktivnosti nijesu realizovane u ovom izvještajnom periodu. Aktivnosti koje nijesu realizovane u izvještajnom periodu nijesu razmatrane od strane Savjeta je bila potreba da se organizuju vanredne sjednice Savjeta radi razmatranja pitanja iz oblasti zaštite i jednaskosti lica sa invaliditetom koja su bila hitna, a oko kojih nije postojala saglasnost između samih organizacija lica sa invaliditetom i Vlade. Navedene aktivnosti planirane su za realizaciju u narednom periodu, u skladu sa Programom rada Savjeta za 2026. godinu.

Rezultati stepena realizacije planiranih aktivnosti u skladu sa Programom rada Savjeta za 2025. godinu

Ključni zaključci i postignuća Savjeta:

- Kako je druga sjednica Savjeta za prava lica sa invaliditetom održana 18. decembra 2024. godine, sa temom da se utvrdi u čijoj je nadležnosti izrada Zakona o reprezentativnosti organizacija lica sa invaliditetom, a na kojoj Sjednici je donesen zaključak da se Vladi na razmatranje uputi informacija o nužnosti izrade zakona o reprezentativnosti nevladinih organizacija lica sa invaliditetom radi usaglašavanja sa Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima osoba sa invaliditetom, Vlada je zaključkom od 16. januara 2025. godine, usvojila informaciju o potrebi donošenja Zakona o reprezentativnosti organizacija lica sa invaliditetom i zadužila Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama da pripremi nacrt zakona do IV kvartala 2026. godine.
- Treća sjednica Savjeta za prava lica sa invaliditetom održana je 31. januara 2025. godine, sa temom razmatranja potrebe pravnog uređenja zdravstvene zaštite licima sa invaliditetom od 18 do 65 godina, sa naglaskom na stomatološke usluge i medicinsku rehabilitaciju. S tim u vezi, Savjet za prava lica sa invaliditetom dao

je preporuku Ministarstvu zdravlja da se Zakon o zdravstvenoj zaštiti i prateći pravilnici usaglasa sa Zakonom o zabrani diskriminacije i Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, između ostalog u dijelu logopeda i defektologa. Vlada je zaključkom od 20. novembra 2025. godine usvojila Informaciju o obezbjeđivanju logopedsko-defektoloških usluga, čime su po prvi put otvorene mogućnosti za njihovo sistemsko uvođenje u javno zdravstvo.

- Na vanrednoj sjednici, održanoj 28. februara 2025. godine, sa temom razmatranja Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, kao i Pravilnika o uslovima, kriterijumima i postupku ostvarivanja prava na subvenciju, koji je objavljen u Službenom listu od 14. februara 2025. godine, Savjet za prava lica sa invaliditetom dao je preporuke za finalizaciju izmjena Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom i donošenje predmetnog Pravilnika.
- Na petoj sjednici Savjeta za prava lica sa invaliditetom, održanoj 9. aprila 2025. godine sa temom razmatranja potrebe za donošenjem Zakona o upotrebi faksimila za lica sa invaliditetom i potrebe za donošenjem Zakona o znakovnom jeziku, Savjet za prava lica sa invaliditetom dao je preporuke Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija da izradi zakon o znakovnom jeziku.
- Na šestoj sjednici Savjeta za prava lica sa invaliditetom, održanoj 02. juna 2025. godine sa temom diskriminacije i nasilja nad ženama i djevojčicama sa invaliditetom, Savjet za prava lica sa invaliditetom dao je preporuku svim organima da prioritarno tretiraju nasilje nad ženama i djevojčicama sa invaliditetom i jačaju multisektorsku saradnju.
- Zajednička sjednica Savjeta za prava lica sa invaliditetom i Savjeta za prava djeteta održana je 28. jula 2025. godine, sa temom položaja djece sa smetnjama u razvoju/ djece sa invaliditetom- sa posebnim akcentom na djecu koja su u riziku od interseksijske diskriminacije. Na sjednici je naglašena potreba jačanja međusektorske saradnje, unapređenja prikupljanja podataka i obezbjeđivanja inkluzivnog obrazovanja.

- Osmu sjednicu Savjeta za prava lica sa invaliditetom održana je 26. septembra 2025. godine, sa temom uspostavljanja, finansiranja i funkcionisanja integrisanog pristupa u pružanju usluga . Na sjednici je istaknut značaj teme, jer se tiče načina na koji se zajednički mogu obezbijediti efikasnije, dostupnije i održivije usluge za lica sa invaliditetom. Za uspostavljanje integrisanog pristupa uslugama koje podržavaju život u zajednici posebno je važna saradnja u različitim oblastima, prije svega u sektorima socijalne i dječje zaštite, obrazovanja, zdravstvene zaštite i zapošljavanja. Pored navedenih sektora, važna je i saradnja sa sektorima pravde, kulture, saobraćaja, sporta i drugih. Integrisane usluge su usluge koje kombinuju pružanje usluga iz različitih sektora sa socijalnim uslugama, sa ciljem da se sveobuhvatno i sinhronizovano odgovori na različite potrebe jedne osobe, umjesto odvojenog pružanja pojedinačnih usluga.
- Deveta sjednica Savjeta za prava lica sa invaliditetom održana je 19. novembra 2025. godine, sa temom položaja djece sa invaliditetom/smetnjama u razvoju- Interseksijska diskriminacija djece sa invaliditetom/smetnjama u razvoju. Savjet za prava lica sa invaliditetom dao je preporuku da se jača sistemska podrška za djecu sa invaliditetom kroz koordinisano djelovanje svih resora, kao i da integrisani pristup uslugama mora postati sastavni dio politika i prakse. Istaknut je značaj osnaživanja roditelja i zajednice, te kontinuiranog ulaganja u edukaciju stručnjaka.

Pored održanih sjednica Savjeta, održana su i tri sastanka predsjednika Savjeta sa članovima/icama Savjeta:

- 16. maja 2025. godine održan je sastanak u Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava radi konkretizacije zaključka sa sjednice Savjeta za prava lica sa invaliditetom koja je držana 9. aprila 2025. godine. Tema sastanka bilo je utvrđivanje nadležnosti nad izradom Zakona o upotrebi faksimila za lica sa invaliditetom.

- 13. oktobra 2025. godine održan je sastanak sa članovima/icama Savjeta za prava lica sa invaliditetom predstavnicima NVO u cilju razrade teme "Integriranih usluga" održane na osmoj sjednici Savjeta kao i radi konsultacija u vezi sa programom rada Savjeta za 2026. godinu.
- 23. decembra 2025. je na poziv predsjednika Savjeta za prava lica sa invaliditetom i ministra ljudskih i manjinskih prava Fatmira Gjeke u Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava održan sastanak radi konsultacija oko utvrđivanja nadležnosti za izradu Zakona o znakovnom jeziku. Imajući u vidu potrebu da lica oštećenog sluha i/ili govora mogu bez diskriminacije ostvarivati svoja prava garantovana Ustavom, Konvencijom Ujedinjenih nacija za prava lica sa invaliditetom i Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, a u skladu sa prepoznavanjem značaja međusektorske saradnje i aktivne uključenosti reprezentativnih predstavnika u donošenju odluka koje ih se tiču, bilo je od izuzetnog značaja razmijeniti mišljenja i stavove o načinu i metodologiji rada u razvoju budućih politika Vlade koje će omogućiti licima oštećenog sluha i/ili govora ravnopravnu participaciju u društvu. Sa sastanka je dogovoreno da će Savjet za prava lica sa invaliditetom uputiti Vladi inicijativu za određivanje resora nadležnog za donošenje predloga Zakona o znakovnom jeziku, u skladu sa Uredbom o načinu i organizaciji rada državne uprave.

25. decembra 2025. godine Vladi Crne Gore je upućena inicijativa za određivanje resora nadležnog za donošenje predloga Zakona o znakovnom jeziku. Razlozi zbog kojih se predlaže donošenje ovog zakona su prvenstveno nepostojanje sistemskog zakona koji uređuje status znakovnog jezika, prava korisnika i obaveze države, što stvara pravnu prazninu, neujednačenu praksu i diskriminaciju lica sa oštećenjem sluha i govora, a što je u suprotnosti sa obavezama koje je Crna Gora preuzela usvajanjem Zakona o ratifikaciji Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima lica sa invaliditetom. Donošenje Zakona o znakovnom jeziku omogućava da ova lica ostvare parvo da se u punoj mjeri uključe u društvene tokove i to ravnopravno sa drugima, je rim se jedino na ovaj način omogućava ostvarivanje prava, obaveza i pravnih interesa u različitim postupcima pred javnim službama, u obrazovnom procesu, kod poslodavaca i u svim drugim slučajevima.